

Tisková zpráva
14. června 2016, Praha

Projekt určí, co dělat, aby byly řeky prostupnější

Naši říční síť dělí více než 6000 překážek, zejména jezů, které jsou vyšší než jeden metr. Pro ryby a další živočichy tvoří nepřekonatelnou bariéru, v řekách vznikají oddělené umělé úseky. Zmapování těchto překážek, sledování chování ryb a návrh, jak řeky učinit prostupnějšími [1], je cílem projektu [2], na kterém spolupracuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR s dalšími partnery [3].

Množství překážek je problémem zejména pro ty ryby, které migrují mezi sladkovodním a mořským prostředím, v našich podmínkách tedy pro úhoře říčního a lososa obecného.

„V první fázi především sbíráme data, abychom mohli vytvořit on-line databázi migračních bariér a již vybudovaných rybích přechodů, které živočichům pohyb přes bariéry umožňují. Ve druhé se zaměříme přímo na ryby. Budeme sledovat, jak se ve vodním toku pohybují, jak migrují skrz rybí přechody. Ty opatříme monitorovacím zařízením a odchycené ryby z nadjezí i podjezí vysíláčkami [4]. Podle velikosti vodního toku, druhové pestrosti ryb i jejich velikostního spektra budou ve vybraných lokalitách značeny stovky až tisíce ryb. Určíme tak, jakým způsobem jsou rybí přechody využívány, zda-li jsou některé z nich rybami preferovány, případně pro jaké druhy jsou vybudované přechody obtížně překonatelné,“ popisuje Pavel Marek z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Prostupnost vodních toků také významně ovlivňuje nakládání s vodami (vydaná povolení k odběru vod, k energetickým účelům apod.), protože snižuje množství vody v korytě. To je v sušších obdobích pro přežití vodních živočichů zásadní. Součástí projektu bude proto sledování hydrologické dynamiky vybraných lokalit a zpracování vlivu rozkolísaného hydrologického cyklu (období sucha, povodně) na ryby, především pak na vzácné a chráněné druhy. Součástí projektu bude i návrh tzv. kompenzačních opatření, která nejen rybám, ale i dalším vodním a na vodu vázaným organismům pomohou bez úhony přečkat tato období. Patří mezi ně například snížení odběrů vody a tedy navýšení minimálních zůstatkových průtoků.

„Naše poznatky budeme porovnávat se zkušenostmi ze zahraničí a také s tím, jak se chovají vodní toky v člověkem nepozměněné krajině. Výstupy projektu by se samozřejmě měly promítnout do metodických pokynů a dalších dokumentů k této problematice,“ uzavírá Pavel Marek.

Poznámky:

[1] Zkoumány budou zejména toky v evropsky významných lokalitách (dále „EVL“), toky vymezené „Konceptí zprůchodnění říční sítě ČR“ (MŽP, 2014) a toky v maloplošně i velkoplošně chráněných územích, s cílem ochrany vzácných druhů ryb a dalších organismů (např. piskoř pruhovaný, perlorodka říční).

[2] Projekt „Vytvoření strategie pro snížení dopadů fragmentace říční sítě v ČR“ byl podpořen grantem z EHP fondů 2009 -2014, z programu CZ02 Biodiverzita a ekosystémové služby/ Monitorování a integrované plánování a kontrola v životním prostředí/ Adaptace na změnu klimatu.

[3] Beleco, z. s., Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.M., v.v.i. (VÚV) a Norwegian Institute for Nature Research (NINA).

[4] Partneři projektu v této jeho části spolupracují s podniky povodí a Českým rybářským svazem (ČRS), respektive Moravským rybářským svazem (MRS).

Kontakt:

Pavel Marek, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, e-mail: pavel.marek@nature.cz, tel: 724 771 145

Karolína Šůlová, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, e-mail: karolina.sulova@nature.cz, tel: 724102406

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky – www.nature.cz

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky je státní instituce, která zajišťuje odbornou i praktickou péči o naši přírodu, zejména o chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace a národní přírodní památky. Více na www.nature.cz.

Kaplanova 1931/1, Praha 11 – Chodov, 148 00